

Nr 645

Av herr **Tistad m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 31 med förslag till lag med vissa bestämmelser om kommunalval för perioden 1967—1970 m. m.*

(Lika lydande med motion nr 796 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 31 föreslås dels att det provisoriska valsystem som har tillämpats vid kommunalval sedan år 1954 skall gälla även vid kommunalval för perioden 1967—1970, dels vissa förändringar beträffande vallokalers och postanstalters öppethållande för röstmottagning.

Vi kan i stort sett acceptera de förslag som framföres i propositionen. På vissa punkter vill vi emellertid föreslå smärre justeringar.

Innan vi redogör för dessa, vill vi emellertid inledningsvis göra några påpekanden med anledning av vissa uttalanden som departementschefen gör i propositionens motivering.

Departementschefen talar genomgående om "valtaktisk" samverkan för att beteckna sådant som vanligen benämnes valteknisk samverkan. På vissa håll i landet har företrädare för olika partier funnit det naturligt att utbygga sin samverkan i kommunalpolitiken till ett gemensamt uppträdande i kommunalvalet. Sådant samarbete, som beslutas på lokalplanet, kan inte betecknas som valtaktiskt.

Poströstning

I propositionen föreslås att postanstalt skall hållas öppen för röstmottagning minst en timme före klockan elva förmiddagen och en timme efter klockan ett eftermiddagen. Om särskilda skäl föreligger äger Kungl. Maj:t begränsa tiden för öppethållande, varvid dock gäller att postanstalt måste hållas öppen minst en timme.

Det är tillfredsställande att de regler som nu gäller för poströstning vid andrakammarval utsträcks att gälla även kommunalval. Två timmars öppethållande valdagen är enligt vår mening ett minimikrav. I lagförslaget ges Kungl. Maj:t möjlighet att inskränka öppethållandetiden till en timme om särskilda skäl föreligger. Vi vill ifrågasätta om det verkligen är befogat att tillägga Kungl. Maj:t sådan befogenhet. Det är svårt att inse att några sådana särskilda omständigheter av vikt kan uppkomma som skulle motivera ett inskränkt öppethållande. Vi vill erinra om att vid det föregående kommunalvalet 1962 hade landets samtliga postanstalter öppet minst två timmar för röstmottagning, klockan 10—11 och 15—16.

Enligt vår mening bör alltså bestämmelsen om Kungl. Maj:ts befogenhet att inskränka öppethållningstiden utgå.

Vidare synes det enligt vår mening vara önskvärt med enhetlig öppet-hållandetid över hela landet. Poströstningen tilltar alltmer. Ett högt valdeltagande är önskvärt. Möjligheter härtill erbjudes genom att allmänheten ges möjlighet till poströstning. Genom den starka motoriseringen i dagens samhälle har medborgarna blivit allt rörligare. Om enhetliga tider för postanstalternas öppethållande infördes, skulle detta utan tvivel underlätta för den röstberättigade att begagna sig av möjligheten att avlämna sin röst på postanstalt.

Det är vidare önskvärt att möjligheter till poströstning finns även under kvällstid. Detta torde gå att arrangera, i vart fall i större städer, så att en postanstalt i staden åläggs att hålla öppet även mellan klockan åtta och nio på valdagens kväll. Senaste tillfälle för poströstning bör sålunda sammanfalla med motsvarande för vanlig röstning.

Öppethållande under gudstjänsttid

Beträffande vallokalernas öppethållande under gudstjänsttid vill vi anföra att någon olägenhet med det nuvarande systemet icke har visat sig. Den nuvarande ordningen torde därför i och för sig väl kunna bibehållas. Då emellertid flertalet remissinstanser uttalat sig för den föreslagna ändringen, att vallokaler ska hållas stängda under en för hela landet fixerad tid, klockan 11—13, och då vissa praktiska fördelar ernås med denna anordning vill vi icke beträffande de borgerliga valen motsätta oss en ändring.

Däremot förefaller det överflödigt att ändra reglerna i vad avser kyrkofullmäktigevalen. Dessa är i större utsträckning en lokal anordning. Valdeltagandet är regelmässigt relativt lågt. Det förefaller onödigt att behöva tillgripa sammanlysning av gudstjänster för att anpassa sig till en viss fixerad tidpunkt. Några större olägenheter torde icke uppstå om den nuvarande ordningen bibehålles. Vi vill erinra om att åtskilliga remissinstanser avstyrkt att samma valtider föreskrivs för kyrkofullmäktigevalen som för övriga val.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

I. att riksdagen måtte besluta föreslagen lag om ändring i kommunalvallagen av den 6 juni 1930 med följande ändringar:

a) att bestämmelsen om möjlighet för Kungl. Maj:t att inskränka tiden för postanstalts öppethållande för röstmottagning utgår,

b) att enhetliga tider för postanstalts öppethållande för röstmottagning införes över hela landet,

c) att i större städer en postanstalt skall hållas öppen för röstmottagning även en timme mellan klockan åtta och nio eftermiddagen,

d) att nuvarande regler om uppehåll i valförrättningen under den tid högmässogudstjänst pågår bibehålles för kyrkofullmäktigevalens del; samt

II. att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext.

Stockholm den 8 mars 1966

Eskil Tistad (fp) *Gudmund Ernulf (fp)* *Ivan Svanström (cp)*
